

Це інтерв'ю Джульетто К'еза дав три роки тому. Але його прогнози збуваються, правда не в тому, що стосується України, яка рухається по шляху деструкції і війни. На думку відомого політика Джульетто К'еза, світ переживає епоху зміни цивілізаційної парадигми. Суспільство споживання більше не може існувати: ресурсів нашої планети недостатньо, а фінансова політика, що забезпечує функціонування суспільства споживання, зайшла в глухий кут. Сценарії народження нового світу можуть бути страшними, враховуючи, що реально цивілізацією грошей правлять, на думку К'еза, 9 осіб - керівників найбільших банків світу. Росія перебуває у вигідному становищі, оскільки має ресурси, але російські еліти ще не усвідомили, що світ, в який вони прагнуть, гине. «ІСТОРІЯ ОСТАННІХ ТРЬОХ СТОЛІТЬ ПІДХОДИТЬ ДО КІНЦЯ, ЦИВІЛІЗАЦІЯ ГРОШЕЙ ПІДЕ»

- Ми перебуваємо на початку перехідного періоду, який не має прецедентів в історії. Він міг настати ще десять років тому, але США в 2001 році подіями 11-го вересня відклали кризу на 7 років. Відклали - але не скасували. І в 2008 році він повернувся. Кому ця епоха буде вигідна - сказати складно, але вже ясно, що історія останніх трьох століть добігає кінця. Сьогодні ясно, що неможливо розвиток всередині замкнутої системи ресурсів - світ досяг меж розвитку. Всі, хто кажуть, що колишня система збережеться - брешуть. Вугілля, нафта, навіть уран - всі ресурси планети майже вичерпані, і лише питання часу,

коли вони остаточно закінчатся. Всі наші реалії, все, до чого ми звикли - буде змінюватися. Цивілізація грошей піде.

- Чи не зарано ви її ховаєте, пан К'єза? Критики сучасного суспільства дещо перебільшують масштаби кризи, вам не здається?

- Ні, це дійсно глобальна криза. В тому числі, криза енергетична. Навіть води ми сьогодні використовуємо більше, ніж природа здатна нам дати. І що буде, коли 300 мільйонів чоловік протягом наступних десяти років будуть відчувати брак цього ресурсу? Ми виробляємо відходи з такою внутрішньою структурою, які не можуть бути перероблені в принципі. Ми змінили курс самої природи.- Про екологію говорять багато. Уряди витрачають на неї величезні суми, населення голосує за екологічні програми тих чи інших партій ...- Потрібно зрозуміти, що колишня демократія вже вмирає. У Європі половина населення не ходить на вибори - і зовсім не через свою аполітичність. Величезному числу людей не вистачає представництва їх інтересів у владі. Я зовсім не проти парламентів, місцевих рад і т.д. Просто потрібно створювати нову систему представництва, нові партії та рухи. І цей рух має йти знизу.- Під яким прапором?- Під прапором самообмеження. Сьогодні потрібно починати себе обмежувати, змінювати себе і свій спосіб життя. Потрібна культурна, організаційна, політична революція, потрібно зменшувати витрати енергії.«Ми живемо ДЛЯ РИНКУ»- Ви вважаєте, у світі набереться достатньо людей, які з доброї волі готові себе обмежувати? У світі, більша частина якого елементарно недоїдає?- Мова не про голодуючих. Але навіть ті, хто міг би себе обмежити, не починають про це думати. Тому що нами маніпулюють, нас дурять! Людей перетворили на інструменти покупки. Мізки абсолютної більшості контролюються. Ми живемо для ринку, коли працюємо і коли відпочиваємо. Саме він диктує нам наші дії. Ми не вільні люди. Журналісти повинні інформувати про це людей. Але ЗМІ про це мовчать. Телебачення 24 години говорить нам, що треба купувати речі, що наша шкала цінностей - це купівельна спроможність. Реально в сучасному телебаченні безпосередньо інформації не більше 8%. Все інше реклама і розвага. І формують людину в підсумку ці самі 92%.- Ну, це природно, адже телебачення існує за рахунок реклами. Хто буде містити ТБ, якщо воно перестане продавати? Що ви пропонуєте?- Для початку я націоналізував би ЗМІ. 50 років тому особистість людини формувалася в сім'ї, школі, іноді - в церкві. Сьогодні на 90% мислення молодих людей формується телебаченням. ТВ стало найважливішою культурною структурою по всьому світу, від США до Індії та Китаю. Система ЗМІ - це фундаментальні права людей, і вони не можуть бути приватизовані. Їх треба повертати державі і народу. Розповісти про ситуацію на планеті людям без участі телеканалів неможливо. А замість цього телевизор вмовляє нас купити ще одну машину. Точно так само я впевнений, що треба націоналізувати всі банки, що випускають гроші. Ми втрачаємо контроль над грошима.- «Ми» - це хто?- Держави, громадяни держав. У середині грудня «Нью-Йорк Таймс» опублікувала на першій смузі статтю - про те, що кожен місяць в якому-небудь ресторані на Уолл-Стріт збираються керівники 9 світових

банків: «Голдман Сакс», UBS, «Бенк оф Америка», «Дойче банк» і тому подібних. Кожен місяць ці дев'ять осіб приймають рішення, що стосуються шести мільярдів людей: яким буде відсоток безробіття у світі, скільки людей помруть від голоду, скільки урядів буде повалено, скільки міністрів буде куплено і так далі. Це респектабельні злочинці, але вони впливовішими будь-якого світового політичного лідера. У них реальна влада - влада грошей. «США - ЦЕ ДОБРЕ ЗБРОЙНИ БАНКРУТОМ» - І все ж сьогодні немає підстав думати, що зростання виробництва і споживання в осяжному майбутньому припиниться ... - Звичайно. Мало того, якщо мільярд китайців почнуть їсти м'ясо і пити молоко так, як це робимо ми - через десять років нам всім не залишиться місця на цій планеті. А коли не буде місця - що це означатиме? Ще в 1998 році в США був опублікований документ - «Project for the new American century». У цьому документі пророчо написали, що в 2017 році Китай стане найбільшою небезпекою для безпеки США. Все збувається. Ми живемо в 2011 році - ще залишилося 6 років. - Ви згодні з тезою, що основна загроза планеті виходить від Китаю? - Ні, найбільше джерело небезпеки сьогодні - це Нью-Йорк, Уолл-стріт і США. Долар сьогодні вже помер, США - банкрути. Але при цьому вони - добре озброєні банкрути. До речі, економічні атаки проти Греції та Ірландії спровоковані лише для того, щоб зменшити суверенітет європейської валюти і Європи в цілому. Адже реально сьогодні євро сильніше, ніж долар - хоча б тому, що борг ЄС нижче, ніж у США. Тому, до речі, я і не думаю, що євро зникне. «ЄВРОПА ЯК ПОЛІТИЧНИЙ І КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН існуватиме й ДАЛІ» - Але у Європи теж багато слабких місць. Населення старіє, влада змушена завозити мігрантів, а ті - особливо мусульмани - не хочуть асимілюватися, напруга зростає ... Меркель і Саркозі вже визнали, що політика мультикультуралізму провалилася. - Я не вірю в провал мультикультуралізму. «Небезпека ісламського фундаменталізму» - це винахід США, старт якому був даний 11 вересня 2001. Ми самі створили цю ідею про експорт демократії. Ірак і Афганістан довели нежиттєздатність цієї схеми. Так само як і помилковість думки Заходу, що всі народи і країни повинні проходити той же самий шлях, що й вони. - Ісламський світ живе в одному столітті. Ми - в іншому. Це їх вина? Ні, просто відчуття часу і ситуації зовсім інші. При цьому саме ми створили глобалізацію, ми захопили їх ресурси. - Сьогодні очевидно, що Європі об'єктивно потрібні 20 мільйонів мігрантів, а ми не в змозі їх приймати. У підсумку вони приходять без всякої можливості жити нормально. Зрозумійте, глобалізація - це рух людей, а, значить, і культур. - Ви не поділяєте побоювань, що Європа розчиниться в потоці мігрантів? - Я вважаю, що Європа як політичний і культурний феномен буде існувати і далі. Звичайно, процеси, що відбуваються на континенті, дуже складні. Адже досі в світі не було прецедентів, щоб 27 країн об'єднувалися мирним шляхом. При цьому одна сьогодні половина ЄС - «європейська», а друга половина - «американська» (йдеться про Західній і Східній Європі - прим. Ред.). Нинішня криза регіону - це найскладніший момент його історії. До речі, я думаю, що Росія могла б відігравати велику роль в Європі. Більш того, необхідне об'єднання зусиль цих двох сил, інтеграція інтересів. Європа сьогодні нікому не загрожує. Росія також не буде нікому погрожувати, коли настане дефіцит ресурсів - хоча б тому, що вона має всі ці ресурси всередині країни. І разом Європа і Росія могли б грати величезну заспокійливу роль для ситуації у всьому світі. Поки ж всіх «заспокоюють» США. «Безглуздо купувати квитки на потопуючому кораблі» - Ви близько 20 років пропрацювали в Москві репортером газет l'Unita і La Stampa. Росія сьогодні переживає не найпростіші часи у своїй історії. Куди, по-вашому, вона дрейфує? - Важко сказати. Я сам не достатньо розумію, що відбувається. Я з одного

боку бачу, що у Росії є величезні можливості впливати на міжнародне життя. З іншого боку, я, на жаль, спостерігаю, що Росія поки продовжує діяти по-старому - захищаючи тільки себе. Як, до речі, вона і сприймається досі в громадській думці на Заході. Ніколи за останні роки я не чув масштабних ідей від Росії про устрій світу. Я наведу приклад - американська імперія була створена тому, що американці змогли послати світу меседж: все, що в їхніх інтересах - відповідає інтересам усього світу. Вони дуже добре працювали над ідеєю країни, яка говорить за всіх. Так що якщо Росія продовжить давати сигнали про свою силу, при цьому ведучи мову про захист тільки себе самої - це мало кому буде цікаво. Це не буде цікаво тій же Європі і в цьому ж - найслабший момент політики вашої країни. Хочете претендувати на світове панування в хорошому сенсі слова, хочете мати вплив у тій перехідній ситуації, в якій весь світ опинився сьогодні - міняйтеся. Потрібно виходити з меседжами про об'єднання, про обмеження споживання ресурсів - щоб їх вистачало всім. На цьому можна будувати велику світову політику.- Як може проповідувати самообмеження Росія, чий правлячий клас демонструє світу саме безсоромне споживацтво? Хіба ви не бачите, що цією країною керують ревні адепти світоустрою, з яким ви закликаєте покінчити?- Мені здається, що ваші керівники цю нову ситуацію ще не усвідомили. Російське керівництво сьогодні багато часу приділяє Америці і мало - того ж Китаю. Але 21-й вік не буде століттям Америки. І безглуздо для Росії сьогодні купувати квитки на потопуючий корабель. Грати потрібно за різними напрямками.«ЄВРОПІ ПОТРІБНА РОСІЯ»- Що, на ваш погляд, чекає в найближчому майбутньому російсько-українські відносини?- Вони нормалізуються. Був період Віктора Ющенка, коли було сильним вплив США і прагнення включити країну в свою орбіту. Фатальні помилки. Зараз, коли сторінка «помаранчевої революції» перевернута, потрібно створити нормальні відносини між суверенною, незалежною, нейтральною Україною, Росією та Європою. Але треба, щоб політичні еліти України знали, що вони не підпорядковані нікому.- Схоже, вони це починають усвідомлювати. Але це не скасовує бажання українських еліт інтегруватися в Європу - хоча б персонально. А Європі Україна потрібна?- Якщо чесно, то Європі більше потрібна Росія. Європа на словах і, можливо, навіть фінансово підтримуватиме Україну, але вона сьогодні не зможе просто «переварити» цю країну. Європа повинна сьогодні думати про себе, і було б помилкою з боку України чекати багато чого від ЄС. Якби я був керівником України - я б створював свою сильну державу. До речі, я голосував проти включення Туреччини до ЄС - я знав, що Туреччина занадто велика для нас. Але політику добросусідства з цією країною ми розвивати зможемо. Як і з Україною. Взагалі - Європа, Росія і Україна могли б відігравати велику спільну гру.- Глобальна криза тільки почався. Якими з нього вийдуть Україна та Росія?- Росія перебуває у відносно благополучному положенні, тому що у цієї країни є всі необхідні ресурси. У того ж Китаю їх немає. Європа теж не має достатніх ресурсів. І в цьому важкому і делікатному перехідному періоді, що настає через глобальної кризи, Росія буде перебувати в дуже хороших умовах. Тому вона повинна використовувати цю ситуацію. Україна не має таких ресурсів. Але вона, наприклад, може відігравати велику роль в створенні системи європейської безпеки. Не треба чекати пропозицій ні від Росії, ні від Європи. На місці українського президента я б створив центр, який би займався цим напрямком. Тут можна створити міжнародний центр вивчення безпеки нового світу. Потрібно виробляти ідеї. Завтра речі будуть коштувати багато, але ідеї будуть ще дорожче.